

DRUSKININKŲ SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

ATITIKTIES AUDITO ATASKAITA

**DRUSKININKŲ SAVIVALDYBĖS 2019-2023
METŲ KADENCIJOS TARYBOS NARIAMS
SKIRTŲ IŠMOKŲ PANAUDOJIMO TEISĖTUMO
VERTINIMAS**

2023 m. gruodžio 22 d. Nr. PR-23-02t

Druskininkai

Su audito ataskaita galima susipažinti

Savivaldybės interneto puslapyje adresu www.druskininkusavivaldybe.lt

Druskininkų savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba yra savivaldybės biudžetinė įstaiga, prižiūrinti ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Kontrolės ir audito tarnyba teikdama pastebėjimus ir rekomendacijas siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą savivaldybės bendruomenei, skatinti atskaitingumą, į rezultatus ir žmonių poreikius orientuotą valdymą, savivaldybės turto, finansų valdymo ir kontrolės sistemų pažangą.

Auditą atliko: Sigitas Valentukevičius (grupės vadovas), Vilma Galičienė.

Audito ataskaita pateikta: Druskininkų savivaldybės tarybai, Druskininkų savivaldybės Merui, Druskininkų savivaldybės administracijai.

TURINYS

<u>PAGRINDINIAI FAKTAI</u>	<u>4</u>
<u>IŽANGA</u>	<u>5</u>
<u>AUDITO REZULTATAI</u>	<u>7</u>
1. Dėl tarybos nariams skirtų išmokų teisinio reglamentavimo	7
2. Dėl atsiskaitymo už skirtas išmokas	10
3. Dėl kompensuotų išlaidų atitikties reglamento reikalavimams	11
<u>VEIKSMAI IR POKYČIAI AUDITO METU</u>	<u>13</u>
<u>PRIEDAI</u>	<u>15</u>
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	
2 priedas. Audito apimtis ir metodai	
3 priedas. Druskininkų savivaldybės tarybos narių į Išmokos ataskaitą per 2019-2023 metų kadencijos laikotarpį įtrauktos išlaidos, kurios pripažintos netinkamomis/negalimomis	
4 priedas. Druskininkų savivaldybės tarybos nario į Išmokos ataskaitą per 2019-2023 metų kadencijos laikotarpį gautos išmokos (už kurą), kurios gali būti pripažintos netinkamomis/negalimomis	

PAGRINDINIAI FAKTAI

- **344,32 tūkst. Eur**
Su Savivaldybės tarybos narių veikla gautos išmokos
 - **361,54 tūkst. Eur**
Savivaldybės tarybos narių deklaruotos išlaidos
 - **324,44 tūkst. Eur**
Savivaldybės tarybos narių deklaruotos transporto išlaidos
 - **0,29 tūkst. Eur**
Tarybos nariui kas mėnesį skiriama išmoka atsiskaitytinai
-
- **27-i**
Tarybos nariai gavo išmokas, susijusias su Tarybos nario veikla
 - **1-as**
Tarybos narys išmokų negavo

IŽANGA

Audito svarba

Šių metų balandžio mėnesį žiniasklaida išplatino informaciją dėl galimo neskaidraus, nepagrįsto ir/ar neteisėto savivaldybių lėšų naudojimo 2019–2023 metų kadencijos savivaldybių tarybų narių išmokoms; liepos mėnesį buvo gautas Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) raštas¹, kuriame Kontrolės ir audito tarnybai buvo siūloma atlikti 2019–2023 metų kadencijos savivaldybių tarybų narių išlaidų kompensavimo pagrįstumo ir teisėtumo įvertinimą, o rugsėjo mėnesį buvo gautas ir Kauno apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus (toliau – Prokuratūra) raštas², kuriame buvo prašoma atlikti išmokų, skiriamų Druskininkų savivaldybės tarybos nariams, su jų, kaip tarybos narių, veikla susijusioms išlaidoms apmokėti, naudojimo tikslingumo, pagrįstumo ir teisėtumo auditą už laikotarpį nuo 2019 metų iki 2023 metų liepos mėnesio ir pateikti Kauno apygardos prokuratūrai audito išvadas. Kadangi iki minėtų institucijų kreipimosi jau buvome atlikę audito procedūras 2022 metų Druskininkų savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo savivaldybės tarybos narių išmokų dalyje (Druskininkų savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo finansinio ir teisėtumo audito sritis), apie gautus rezultatus ir savivaldybės administracijai pateiktas rekomendacijas liepos mėnesį raštu³ informavome STT, o rugsėjo mėnesį raštu⁴ visą informaciją susijusią su 2022 metų tarybos narių išmokų vertinimu pateikėme ir Prokuratūrai.

Prokuratūra įvertinusi pateiktą informaciją, pasiūlė atlikti 2019–2023 metų kadencijos savivaldybės tarybos narių išmokų vertinimą likusiais neaudituotiems minėtos kadencijos laikotarpiams, t. y. 2019, 2020, 2021 ir 2023 metais.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti Druskininkų savivaldybės 2019, 2020, 2021 ir 2023 metų biudžeto lėšų naudojimo 2019–2023 metų kadencijos savivaldybės tarybos narių išmokoms teisėtumą ir tinkamumą.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar tinkamai Savivaldybės taryba reglamentavo išmokos dydį ir jos išmokėjimo tvarką;
- ar Savivaldybės tarybos narių pateiktos ataskaitos ir išlaidas patvirtinantys dokumentai atitinka Reglamento ir teisės aktų reikalavimus;

¹ 2023-07-27 raštas Nr. 4-01-6252 „Dėl savivaldybių tarybų narių išlaidų kompensavimo“.

² 2023-09-01 raštas Nr. (AP-22358) „Dėl informacijos pateikimo“.

³ Druskininkų SKAT 2023-07-27 raštas Nr. S-23 “Dėl išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla vertinimo”.

⁴ Druskininkų SKAT 2023-09-18 raštas Nr. S-24 “Dėl informacijos pateikimo”.

➤ ar Savivaldybės tarybos nariams teisėtai kompensuotos jų patirtos išlaidos.

Audito objektas – Druskininkų savivaldybės 2019, 2020, 2021, 2023 m. biudžeto lėšos, skirtos 2019–2023 metų kadencijos savivaldybės tarybos narių išmokoms.

Audituojamas subjektas – Druskininkų savivaldybės administracija, vykdanči Savivaldybės veiklos funkcijų įgyvendinimo ir tobulinimo programos (programos kodas 01) priemonę 01 01 01 01 „Savivaldos institucijų veiklos vykdymas“.

Audituojamo subjekto adresas Vilniaus al. 18, LT-66119 Druskininkai, juridinio asmens kodas 188776264.

Audituojamas laikotarpis – 2019–2023 metų savivaldybės tarybos kadencijos laikotarpis, išskyrus 2022 metus.

Suteikiamas užtikrinimo lygis – pakankamas užtikrinimas.

Audito ataskaitoje pateikiami audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Taip pat, siekiant pateikti apibendrintą vertinimą apie lėšų naudojimo tinkamumą ir teisėtumą visu 2019–2023 m. savivaldybės tarybos kadencijos laikotarpiu, pastebėjimai ir išvados dėl savivaldybės tarybos narių išmokų 2022 metais šioje ataskaitoje pateikti, remiantis Tarnybos atlikto finansinio ir atitikties audito „Druskininkų savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo vertinimas“ rezultatais⁵. Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁶, nustatančius pagrindines atitikties audito atlikimo gaires. Audito metu, siekdami surinkti tinkamus ir pakankamus audito įrodymus, informaciją rinkome Druskininkų savivaldybės administracijoje bei pagal poreikį teikėme paklausimus 2019– 2023 metų kadencijos savivaldybės tarybos nariams. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti ataskaitos 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (ataskaitos 16 psl.).

⁵ Druskininkų SKAT 2023 m. liepos 14 d. audito ataskaita Nr. PR-22-02f

⁶ 4000 TAAIS, 4100 TAAIS (TAAIS - Tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai)

AUDITO REZULTATAI

1. Dėl tarybos nariams skirtų išmokų teisinio reglamentavimo

Vadovaujantis audituojamu laikotarpiu galiojusiomis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatomis tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, kas mėnesį gali būti skiriama išmoka, už kurią atsiskaitoma ne rečiau kaip vieną kartą per tris mėnesius. Šios išmokos dydis, atsiskaitymo tvarka ir tinkamomis pripažintinų išlaidų baigtinis sąrašas nustatomi reglamente.

Druskininkų savivaldybės tarybos veiklos Reglamento⁷ (toliau - Reglamentas) 32 punkte numatyta, kad „Tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusios kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, kas mėnesį skiriama 290 eurų išmoka atsiskaitytinai“.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme⁸ nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai lėšas turi naudoti efektyviai, o tai reiškia, kad „viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja kuo mažesnėmis sąnaudomis ir siekia geriausio rezultato“, be viso to, lėšos privalo būti panaudojamos pagal paskirtį.

Išmoka Tarybos nariams yra skiriama atsiskaitytinai, t. y. tik tada, kai kartu su Išmokos ataskaita Savivaldybės administracijos Finansų ir apskaitos skyriui pateikiami išlaidas patvirtinantys dokumentai. Jeigu nustatoma, kad tarybos narys pateiktoje ataskaitoje nurodė išlaidas, kurių nenumato Reglamentas, tarybos nariui tokių išlaidų dalis nėra kompensuojama.

Reglamente nebuvo jokių reikalavimų, kad tarybos narys įrodytų tarybos nario veiklos pagrįstumą, o tai reiškia, kad tik jis sprendė ir buvo atsakingas už savivaldybės Finansų ir apskaitos skyriui pateiktus dokumentus ir išlaidas, kurios buvo patirtos su jo, kaip tarybos nario, veikla.

Lietuvos Respublikos Finansinės apskaitos įstatymas numato tam tikrus būtinus apskaitos dokumentų rekvizitus, tačiau prekių ar paslaugų pirkėjo pavadinimas (vardas, pavardė),

⁷ Druskininkų savivaldybės Tarybos 2011 m. rugpjūčio 30 d. sprendimas Nr. T1-115 „Dėl Druskininkų savivaldybės Tarybos reglamento tvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, 1999 m. birželio 17 d. Nr. VIII-1234 (su vėlesniais pakeitimais) 3 str. 6 p.

pagrindžiant tarp subjekto ir ekonominės veiklos nevykdančio fizinio asmens įvykusių ūkinę operaciją, privalomas tapo tik nuo 2022 metų gegužės 1 d.

Visos savivaldybės tarybos narių pateiktų išlaidų ataskaitos kiekvieną mėnesį buvo skelbiamos viešai savivaldybės interneto puslapyje.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas pateikia baigtinį sąrašą išlaidų, kurios tarybos nariui gali būti kompensuojamos, t. y. tarybos nariui gali būti apmokamos tik kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto išlaidos ir biuro patalpų nuomos išlaidos.

Reglamente pateikiamas kompensuojamų išlaidų sąrašas toks pats kaip ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme nustatytas kompensuojamų išlaidų sąrašas.

Savivaldybės tarybos veiklos reglamente patvirtintas tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms išlaidoms apmokėti dydis 290 Eur ir atsiskaitymo tvarka:

- „išmoka mokama kas mėnesį pateikus patvirtintą Išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitą, neviršijant Reglamento 32 punkte nurodyto dydžio, pervedant ją kas mėnesį į tarybos narių nurodytas bankų sąskaitas iki kito mėnesio 10 d.;

- išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitos formą tvirtina taryba sprendimu;

- tarybos nariai užpildytas išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitas pateikia savivaldybės administracijai už kiekvieną mėnesį iki kito mėnesio 5 dienos;

- Savivaldybės administracijos Finansų ir apskaitos skyrius įvertina pateiktas ataskaitas ir pateikia išvadą ar išlaidos, susijusios su tarybos nario veikla, nebuvo apmokėtos savivaldybės administracijos;

- Tarybos nariui per tris mėnesius be pateisinamos priežasties nepateikus Išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitų išmoka už šį laikotarpį nemokama“.

Atsižvelgdami į tai, kad kai kurios Reglamento nuostatos dėl išlaidų sąrašo galėjo būti suprantamos ir taikomos dviprasmiškai, audito metu, vertindami išlaidų tinkamumą, vadovavomės Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija⁹:

- „(2.2.1.1.1.06.) Transporto išlaikymo ir transporto paslaugų įsigijimo išlaidos. Nuosavybės, patikėjimo teise valdomų, naudojamų pagal nuomos arba panaudos sutartis automobilių ir kitų transporto priemonių degalų, nuomos, eksploatavimo, remonto bei prekių, susijusių su transporto priemonių remontu, įsigijimo, transporto draudimo, parkavimo, apsaugos sistemos (signalizacijos) įrengimo, technikos transportavimo, krovinių pervežimo, transporto priemonės perkėlimo keltu ir kitos panašios išlaidos...“

⁹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymas Nr. 1K-184 (su vėlesniais pakeitimais) „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“, II skyrius.

- (2.2.1.1.1.05.) Ryšių įrangos ir ryšių paslaugų įsigijimo išlaidoms priskiriama „Ryšių paslaugų (internetu, telefono, fakso, pašto siuntimo ir kitų ryšių paslaugų), ryšio linijos įrengimo, taip pat telefonų (*išskyrus išmaniuosius telefonus*) ir kitos ryšių įrangos įsigijimo, remonto, nuomos išlaidos ir pan.“

- „(2.2.1.1.1.21.) Informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos. Informacinių technologijų prekių įsigijimo išlaidos apima kompiuterinės technikos ir kompiuterinės technikos dalių įsigijimo išlaidas, monitorių, spausdintuvų, kopijavimo ir daugiafunkcių aparatų, spausdintuvų dažų, USB laikmenų, išmaniųjų telefonų ir kitas informacinių technologijų prekių įsigijimo išlaidas. Šiam straipsniui taip pat priskiriamos informacinių technologijų prekių nuomos ir remonto išlaidos“.

Reglamente nebuvo aiškiai apibrėžtas kompensuojamų išmokų panaudojimas, dėl to kai kuriais atvejais negalėjome įvertinti ar skirtos išmokos buvo naudojamos pagal paskirtį, racionaliai, tikslingai:

- nenumatytos kontrolės priemonės leidžiančios įvertinti ar patirtos išlaidos tikrai susijusios su tarybos nario veikla. Išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla ataskaitoje, nereikalaujama detaliai nurodyti, kokias Savivaldybės tarybos nario veiklai buvo patirtos prašomos kompensuoti išlaidos;

- nebuvo reikalavimo, kad Tarybos nariai deklaruotų kokią konkrečią transporto priemonę naudoja Tarybos nario veiklai. Nustatyti atvejai kai Tarybos nariai tą patį mėnesį pateikia kelių skirtingų rūšių degalų (benzino ir/ar dujų, dyzelino) įsigijimo dokumentus, o tai reiškia, kad kompensuojamos kelių automobilių degalų išlaidos;

- neatsižvelgta į tai, kad asmeninis automobilis galėjo būti naudojamas ne tik Tarybos nario veiklai, bet ir asmeniniams tikslams. Dėl to buvo kompensuotos automobilio draudimo, padangų įsigijimo ir montavimo, automobilio remonto ir pan. išlaidos. Reglamente nebuvo numatytas reikalavimas kokią dalį šių lėšų galima kompensuoti ir už kokią konkrečią Tarybos nario veikloje naudojamą transporto priemonę;

- nebuvo reikalavimo pagrįsti kelionių būtinumo ir reikalavimo pateikti kelionės dokumentų, iš kurių būtų galima nustatyti, kad patirtos išlaidos sietinos su Tarybos nario funkcijų atlikimu. Savivaldybės tarybos nariai pateikė kuro kvitus, kuriuose matyti, kad degalai buvo pilti ir už Savivaldybės ribų: Vilniaus mieste ir rajone, Kauno mieste ir rajone, Panevėžio mieste, Lazdijų rajone, Varėnos rajone, Palangos mieste, Alytaus rajone ir pan. Nebuvo ir reikalavimo nurodyti, kokios Tarybos nario funkcijos vykdytos už Savivaldybės ribų. Taip pat pastebėta, kad kompensuotos kuro išlaidos ir pandemijos laikotarpiu, Lietuvoje galiojus judėjimo ir tiesioginio kontakto draudimui, darbo, ūkinės ir pramoginių veiklų ribojimams;

- Reglamente nenumatyta, kad Tarybos nariai turi deklaruoti telefono numerį ir kokia ryšio paslaugų dalis bus naudojama Tarybos nario veiklai. Dalis kompensuotų išlaidų už telefono ryšio ir

interneto paslaugas galėjo būti naudojamos ir asmeniniams Tarybos nario tikslams, todėl galėjo būti limituotos telefoninių pokalbių ir internetinio ryšio kompensuojamos išlaidos.

Reglamente nebuvo jokių reikalavimų, kad tarybos narys įrodytų Tarybos nario veiklos pagrįstumą, o tai reiškia, kad tik jis sprendė ir buvo atsakingas už savivaldybės Finansų ir apskaitos skyriui pateiktus dokumentus ir išlaidas, kurios buvo patirtos su jo, kaip Tarybos nario, veikla.

Jokiuose teisės aktuose nėra reglamentuota, kad Tarybos narys privalėtų įrodyti, kad visos Tarybos nario patirtos išlaidos, ar kokia jų dalis buvo panaudota tik su Tarybos nario veikla susijusioje veikloje. Jokių papildomų, tai įrodančių dokumentų reglamente nenumatyta pateikti, todėl tarybos nariai jų pateikti neprivalėjo ir neteikė.

2. Dėl atsiskaitymo už skirtas išmokas.

Savivaldybės tarybos kadencijos 2019-2023 metų laikotarpyje 27 asmenys vykdė Savivaldybės tarybos nario veiklą. Išlaidų kompensavimo teise pasinaudojo 26 tarybos nariai, nesinaudojo 1 tarybos narys, tarybos nariu tapęs kadencijos pabaigoje. Kiekvieną mėnesį Reglamento nustatyta tvarka tarybos nariai už išmokų naudojimą atsiskaitė savivaldybės administracijos Finansų ir apskaitos skyriui. Visos per kadenciją pateiktos ataskaitos patvirtintos tarybos narių parašais. Kadencijos laikotarpyje tarybos narių išlaidų kompensavimui panaudota 334,74 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų (žr. 1 lentelę).

Išlaidos, susijusios su savivaldybės tarybos nario veikla

1 lentelė, (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Kadencijos laikotarpis	Pagal Tarybos reglamentą skiriama suma	Pagal Tarybos narių išmokos ataskaitas pateikta suma	Išmokėta	Skirtumas (4-5)
1	2	3	4	5	6
1.	2019 m.	58,0	60,51	56,61	3,90
2.	2020 m.	86,51	91,34	84,63	6,71
3.	2021 m.	87,0	91,06	84,50	6,56
4.	2022 m.	87,0	92,92	84,93	7,99
5.	2023 m.	25,81	25,71	24,07	1,64
Per 2019-2023 kadenciją		344,32	361,54	334,74	26,80

Šaltinis: Druskininkų savivaldybės administracija

Pateiktose išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitose tarybos nariai nurodė kompensuoti 17,22 tūkst. Eur didesnę sumą, negu nustatyta Reglamente. Finansų ir apskaitos skyriaus

atsakingi darbuotojai atliko vidinę finansų kontrolę ir visais atvejais išmokos neviršijo reglamentuotos ribos, tačiau nepateikė detalios informacijos apie tai kokios rūšies išlaidos nekompensuotos. Daugumoje tarybos narių iki 2022 metų gegužės 1 d. pateiktuose išlaidas pateisinančiuose dokumentuose pateikiamoje informacijoje nenurodyta, kad dokumentas išrašytas konkretaus tarybos nario vardu, nurodant vardą pavardę ir/arba asmens kodą, ir/arba gimimo datą, ir/arba gyvenamosios vietos adresą. Pagal Lietuvos Respublikos Finansinės apskaitos įstatymą prekių ar paslaugų pirkėjo pavadinimas (vardas, pavardė), pagrindžiant tarp subjekto ir ekonominės veiklos nevykdančio fizinio asmens įvykusių ūkinę operaciją, privalomas tapo tik nuo 2022 metų gegužės 1 d., todėl Finansų ir apskaitos skyriaus atsakingi darbuotojai vadovavosi prielaida, kad išlaidų kompensavimui pateiktas pateisinamasis dokumentas išduotas prekės ar paslaugos gavėjui – konkrečiam tarybos nariui.

Laikėme, kad išmokų savivaldybės tarybos nariams skyrimas ir atsiskaitymas už lėšų panaudojimą atitinka Druskininkų savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, jei:

- yra pateikti visi išlaidas patvirtinantys Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatyme nustatytus reikalavimus atitinkantys, o nuo 2022 m. gegužės mėnesio jau savivaldybės tarybos nario vardu išrašyti dokumentai, pateiktos ir išmokų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitos;

- savivaldybės biudžeto lėšomis kompensuotos savivaldybės tarybos narių išlaidos atitinka teisės aktuose nustatytas išlaidų rūšis;

- išmokų sumos už mėnesį atitinka pateiktais dokumentais pagrįstų išlaidų sumas ir yra ne didesnės nei Reglamente patvirtintas maksimalus išmokų dydis.

3. Dėl kompensuotų išlaidų atitikties reglamento reikalavimams.

Tarybos narių išlaidų, susijusių su jų, kaip tarybos nario veikla, didžioji dalis sudarė transporto išlaidos: degalų įsigijimas, transporto priemonių remontas, draudimas ir pan. Kadencijos laikotarpyje tai sudarė 324,44 tūkst. Eur t. y. 89,74 proc. visų išlaidų (žr. 2 lentelę).

Savivaldybės tarybos narių deklaruotos išlaidos

2 lentelė, (tūkst. Eur)

	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	2019-2023
Transporto	53,14	79,48	81,79	86,62	23,41	324,44
Telefono	2,18	4,04	3,86	3,28	0,75	14,11
Interneto ryšio	1,78	3,53	3,00	1,33	0,36	10,00
Kanceliarinės	2,66	2,20	0,93	0,56	0,51	6,86

Pašto	0,003	0,74	0,05	0,004	-	0,80
Biuro patalpų nuoma	0,75	1,35	1,43	1,13	0,68	5,34
Viso	60,51	91,34	91,06	92,92	25,71	361,54

Šaltinis: Druskininkų savivaldybės administracija, Druskininkų savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba.

Išlaidos už telefono ryšio paslaugas sudarė 3,9 proc., o už interneto paslaugas sudarė tik 2,76 proc. visų išlaidų. Išlaidos už kanceliarines prekes sudarė 1,9 proc., biuro patalpų nuomos išlaidos 1,5 proc., o pašto išlaidos tik 0,2 procento nuo visų savivaldybės tarybos narių deklaruotų išlaidų.

Finansų ir apskaitos skyrius vykdė Reglamento reikalavimus kompensuoti konkrečias patirtas išlaidas tik tarybos nariui pateikus išlaidų naudojimo ataskaitas. Finansų ir apskaitos skyrius nustatyto dydžio išmoką kiekvieną mėnesį pervesdavo tarybos nariams į jų nurodytas sąskaitas banke. Tarybos nariai, negaudami avansinių išmokų, tarybos nario veiklai galimai naudojo asmenines lėšas. Tarybos nariams pervedamų išmokų dydžiai visais atvejais neviršijo Reglamente nustatytos 290 Eur dydžio ribos per mėnesį. Reglamente numatyta, kad „Savivaldybės administracijos Finansų ir apskaitos skyrius įvertina pateiktas ataskaitas ir pateikia išvadą ar išlaidos, susijusios su tarybos nario veikla, nebuvo apmokėtos savivaldybės administracijos“, tačiau nenumatytas vertinimas, ar pateiktos išlaidos yra tinkamas pagrindas tarybos nario išmokai gauti.

Peržiūrėję ir patikrinę visų 2019–2023 m. savivaldybės tarybos kadencijos tarybos narių pateiktus dokumentus, įsitikinome, kad visi savivaldybės tarybos nariai yra pateikę išlaidas patvirtinančius dokumentus ir išmokų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitas.

Visgi, vertindami ar už skirtas išmokas atsiskaitoma reglamento nustatyta tvarka ir tinkamais dokumentais, nustatėme keletą atvejų, kai lėšų panaudojimo kontrolė buvo nepakankama:

- nustatėme, kad 2019-2021 ir 2023 metais 3 Tarybos nariams buvo kompensuota 1083,51 Eur išlaidų (telefono, kanceliarinių, pašto) (3-ias priedas, 1, 2, 3 lentelės), kurios, mūsų nuomone, negalėjo būti kompensuojamos, t. y. nepatenka į Vietos savivaldos įstatyme numatytą kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidų kategoriją, ar yra netinkamos;

- nustatėme, kad 2019-2020 metais 4 atvejais 3 Tarybos nariams buvo kompensuotos 117,8 Eur kuro įsigijimo išlaidos pagal pateiktus kuro įsigijimo čekius (3-ias priedas, 4 lentelė), kurių data skyrėsi nuo to mėnesio už kurį buvo pateikta ataskaita;

- nustatėme, kad vieno tarybos nario savivaldybės administracijai pateiktos trys automobilių panaudos sutartys su trimis skirtingais asmenimis buvo sudarytos galimai atgaline data, jau

audituojant 2022 metų tarybos narių išmokas¹⁰, norint pagrįsti į Išmokos ataskaitą įtrauktų trijų rūšių kuro išlaidas, o degalai buvo įsigijami ir naudojami ne vien tik su tarybos nario susijusia veikla, o gal net ir ne tarybos nario. Per 2019-2023 metų kadencijos laikotarpį šiam tarybos nariui galimai neteisėtai kompensuota kuro išlaidų 13712,61 Eur sumai (4-as priedas, 1, 2, 3, 4, 5 lentelės).

Pažymime, kad visi aukščiau Išmokų srityje nustatyti dalykai rodo būtinybę dar sustiprinti Savivaldybės administracijos išankstinę finansų kontrolę, kuri atliekama, įsitikinant, ar ūkinės operacijos dokumentai yra tinkamai parengti ir ar ūkinė operacija yra teisėta.

VEIKSMAI IR POKYČIAI AUDITO METU

Audito metu penki savivaldybės tarybos nariai priėmė sprendimą gražinti nepagrįstomis ir/ar netinkamomis pripažintų 2019–2021, 2023 m. tarybos nariams kompensuotų išlaidų ir Druskininkų savivaldybės administracijai iki 2023 m. gruodžio 28 d. sugrąžino 1350,66 Eur vietoje nustatytos 1201,31 Eur (1083,51 Eur +117,8 Eur) permokos arba 149,35 Eur daugiau nei priklausė gražinti.

Trys tarybos nariai sugrąžino netinkamomis pripažintas išlaidas, neįvertinę to, kad išmokų ataskaitose buvo deklaruotą išlaidų daugiau nei numato Reglamentas, todėl neužskaičius vienų išlaidų, tinkamomis privaloma pripažinti likusias deklaruotas išlaidas, kurios atitinka reglamento reikalavimus.

Išlaidų gražinimo kontrolės procedūras vykdė Druskininkų savivaldybės administracijos Finansų ir apskaitos skyrius. Įvykdžius visas procedūras, visos nepagrįstomis ir/ar netinkamomis pripažintos tarybos nariams kompensuotos išlaidos tiksliais sumomis užskaitytos ir sugrąžintos į savivaldybės biudžetą, o po gražinimo atsiradusi permoka yra gražinta tarybos nariams.

Druskininkų savivaldybės meras 2023 m. liepos 31 d. raštu Nr. S12-2457 „Pareiškimas dėl galimai įvykdytų nusikalstamų veikų: dokumentų suklastojimo ir disponavimo suklastotais dokumentais, piktnaudžiavimo siekiant turtinės ar kitokios asmeninės naudos“ kreipėsi į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą (toliau – STT), siekiant išsiaiškinti, ar Druskininkų savivaldybės tarybos nario (NUASMENINTA) pateiktos sutartys, su tikslu pagrįsti gautas išmokas tarybos nario veiklai apmokėti, nėra galimai suklastotos.

Jeigu bus nustatyta, kad sutartys sudarytos atgaline data, t. y. jau audito metu (suklastotos), visos per 2019-2023 metų tarybos kadenciją gautas transporto išmokas 13 712,61 Eur tarybos narys privalės sugrąžinti į savivaldybės biudžetą. Savivaldybės administracija galėtų pasiūlyti Savivaldybės tarybos nariui, galimai ne pagal paskirtį pasinaudojus Išmokomis, asmeniškai apsvarstyti galimybę jas sugrąžinti į Druskininkų savivaldybės biudžetą.

¹⁰ Druskininkų SKAT 2023-07-14 raštas Nr. S-18 “Dėl išlaidų, susijusių su tarybos nario veikla vertinimo”.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba 2023 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 4-01-7144 „Dėl informacijos dėl Druskininkų savivaldybės tarybos nario (NUASMENINTA) veiksmų“ pateikė informaciją apie atliekamą 2019-2023 metų kadencijos Druskininkų savivaldybės tarybos narių vertinimą, tikslinimą ir nagrinėjimą, siekiant nustatyti nusikalstamų veikų požymius ir korupcijos rizikos veiksnius bei, gavus Druskininkų savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos išvadas dėl 2019-2023 metų kadencijos Druskininkų savivaldybės tarybos narių išlaidų pagrįstumo ir teisėtumo įvertinimo, bus nedelsiant sprendžiama dėl procesinio sprendimo priėmimo pagal STT suteiktą kompetenciją.

Pasikeitus Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatomis, nuo 2023 m. liepos 1 d. nebeliko su tarybos nario veikla susijusių išlaidų kompensavimo, todėl rekomendacijų dėl šių išlaidų naudojimo tvarkos neteikiame.

Savivaldybės kontrolierius

Sigitas Valentukevičius

Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja

Vilma Galičienė

PRIEDAI

Audito ataskaitos
„Druskininkų savivaldybės
2019-2023 metų kadencijos Tarybos
nariams skirtų išmokų panaudojimo
teisėtumo vertinimas“
1 priedas

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Savivaldybės administracija – Druskininkų savivaldybės administracija

Kontrolės ir audito tarnyba, Tarnyba, SKAT – Druskininkų savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba

Pakankamas užtikrinimas – audito objektas visais reikšmingais atžvilgiais atitinka arba neatitinka nurodytus kriterijus arba, kai tinkama, kad audito objekto informacija pateikia tikrą ir teisingą vaizdą pagal taikomus audito kriterijus¹¹

Racionalumo principas reiškia, kad savivaldybių turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai valdomas ir naudojamas¹²

Racionalus - protu paremtas, protingas, tikslingas, tinkamas¹³

Reglamentas, Veiklos reglamentas, Savivaldybės tarybos veiklos reglamentas – Druskininkų savivaldybės tarybos veiklos reglamentas

Savivaldybė – Druskininkų savivaldybė

Savivaldybės tarybos narys, Tarybos narys - Druskininkų savivaldybės tarybos narys

Teisėtumas – audituojamo subjekto veiklos atitiktis oficialiems kriterijams, pavyzdžiui įstatymų, kitų teisės aktų (...) reikalavimams¹⁴

Tinkamumas - audituojamo subjekto veiklos atitiktis bendriesiems principams, pavyzdžiui gero viešojo sektoriaus finansų valdymo (...) principams¹⁵

¹¹ Atitikties audito vadovo, patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus pavaduotojo 2023 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. APDE-2, 6 punktas.

¹² Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnis.

¹³ <https://www.zodynas.lt/terminu-zodynas/r/racionalus>.

¹⁴ Atitikties audito vadovo, patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus pavaduotojo 2023 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. APDE-2, skyrius „Santrumpos ir sąvokos“.

¹⁵ Ten pat.

Audito ataskaitos
 „Druskininkų savivaldybės
 2019–2023 metų kadencijos Tarybos
 nariams skirtų išmokų panaudojimo
 teisėtumo vertinimas“

2 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis.

Audito tikslas	įvertinti Druskininkų savivaldybės 2019, 2020, 2021 ir 2023 metų biudžeto lėšų naudojimo 2019–2023 metų kadencijos savivaldybės tarybos narių išmokoms teisėtumą ir tinkamumą.
Audituojamas subjektas	Druskininkų savivaldybės administracija
Audituojamas laikotarpis	2019-2023 metų Savivaldybės tarybos narių kadencijos.
Audito apimties apribojimai	Nebuvo.
Suteikiamas užtikrinimo lygis	Pakankamas užtikrinimas
Auditas atliktas	Pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus (TAAIS).
Pagrindiniai audito klausimai:	<ul style="list-style-type: none"> - ar tinkamai Savivaldybės taryba reglamentavo išmokos dydį ir jos išmokėjimo tvarką; - ar Savivaldybės tarybos narių pateiktos ataskaitos ir išlaidas patvirtinantys dokumentai atitinka Reglamento ir teisės aktų reikalavimus; - ar Savivaldybės tarybos nariams teisėtai kompensuotos jų patirtos išlaidos.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslai
1. Ar tinkamai Savivaldybės taryba reglamentavo išmokos dydį ir jos išmokėjimo tvarką?	Dokumentų peržiūra/analizė Nagrinėjome Savivaldybės tarybos patvirtintą veiklos reglamentą.	Nustatyti ar - teisinis reglamentavimas pakankamas, aiškus ir ne dviprasmiškas.
2. Ar Savivaldybės tarybos narių pateiktos ataskaitos ir išlaidas patvirtinantys dokumentai atitinka Reglamento ir teisės aktų reikalavimus?	Dokumentų peržiūra/analizė Nagrinėjome Savivaldybės tarybos narių pateiktas išlaidų ataskaitas, išlaidas pateisinamuosius dokumentus.	Nustatyti ar - Savivaldybės tarybos narių pateiktos ataskaitos ir išlaidas patvirtinantys dokumentai atitinka Reglamento ir teisės aktų reikalavimus.
3. Ar Savivaldybės tarybos nariams teisėtai kompensuotos jų patirtos išlaidos?	Dokumentų peržiūra/analizė Nagrinėjome Savivaldybės tarybos narių pateiktas išlaidų ataskaitas, išlaidas pateisinamuosius dokumentus, vertiname ar tarybos nariams teisėtai kompensuotos jų patirtos išlaidos.	Nustatyti ar - Savivaldybės tarybos nariams teisėtai kompensuotos jų patirtos išlaidos.
Taikyti audito kriterijai	Teisėtumas pateikti visi išlaidas patvirtinantys dokumentai, kurie atitinka LR Finansinės apskaitos įstatyme nustatytus reikalavimus ir nuo 2022 m. gegužės mėnesio yra išrašyti savivaldybės tarybos nario vardu; pateiktos išmokų, susijusių su tarybos nario veikla, ataskaitos; kompensuotos savivaldybės tarybos narių išlaidos atitinka teisės aktuose nustatytas išlaidų rūšis; išmokų sumos už mėnesį atitinka pateiktais dokumentais pagrįstų išlaidų sumas ir yra ne didesnės nei	Tinkamumas kompensuotos išlaidos, kurios apmokėtos, naudojant savivaldybės tarybos nario mokėjimo negrynaisiais pinigais priemones; - kompensuotos per logiškai pagrįstą laiko tarpą įsigytų prekių ar paslaugų išlaidos, - kompensuotos logika pagrįstų prekių ir paslaugų rūšių bei kiekių išlaidos.

	Reglamente patvirtintas maksimalus išlaidų dydis	
Audito kriterijų šaltiniai	Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 13 straipsnis, nuo 2022-05-01 – Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnis; Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 26 straipsnio 2 dalis; Druskininkų savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Druskininkų savivaldybės tarybos 2011 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. T1-115 “Dėl Druskininkų savivaldybės Tarybos reglamento tvirtinimo” (su vėlesniais pakeitimais) 32 punktas.	Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnis; Iš Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 9 straipsnio kylantys visuomenės lūkesčiai dėl racionalaus viešųjų lėšų naudojimo ir tauso jimo principo
Atliktos audito procedūros	Pagrindinės audito procedūros – detalieji testai	Pagrindinės audito procedūros – detalieji testai
Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikrinimas, perskaičiavimas	Tikrinimas, perskaičiavimas, paklausimas

Audito ataskaitos 3-ias ir 4-as priedai neteikiami ir neviešinami, nes vyksta ikiteisminis tyrimas